

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2017 roku w sprawie z wniosku T. S. z udziałem A. S. o podział majątku wspólnego, Sąd Rejonowy w Kutnie:

1. ustalił, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. S. i T. S. wchodzi:

a) środki zgromadzone przez wnioskodawcę T. S. na rachunku otwartego funduszu emerytalnego oraz kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,

b) środki zgromadzone przez uczestniczkę postępowania A. S. na rachunku otwartego funduszu emerytalnego oraz kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,

2. ustalił, iż udziały byłych małżonków T. S. i A. S. w majątku wspólnym są równe,

3. dokonał podziału majątku wspólnego byłych małżonków A. S. i T. S. w ten sposób, że:

a) składniki majątku opisane w punkcie 1. podpunkt a) postanowienia przyznał wnioskodawcy T. S. na wyłączną własność,

b) składniki majątku opisane w punkcie 1. podpunkt b) postanowienia przyznać uczestniczce postępowania A. S. na wyłączną własność,

4. podziału majątku Sąd dokonał bez wzajemnych spłat i dopłat,

5. pozostawił wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania przy poniesionych kosztach postępowania.

Apelację od tego rozstrzygnięcia złożył wnioskodawca zaskarżając je w punkcie 1. w zakresie w jakim Sąd pominął, iż w skład majątku wspólnego poza środkami wskazanymi w postanowieniu wchodzi prawo własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę gruntu znaczoną numerem 15/1 w obrębie C., jednostka ewidencyjna Ż., dla której Sąd Rejonowy w Kutnie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), o wartości 24.000 zł oraz w punkcie 3, 4 i 5.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c.

a) poprzez dowolną (sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego), nie zaś swobodną ocenę zeznań uczestniczki w zakresie okoliczności zawarcia oraz rodzaju umowy dotyczącej nieruchomości położonej w obrębie C. polegającą na pominięciu przy ich ocenie twierdzeń uczestniczki zawartych w pismach składanych w sprawie o sygn. akt. I C 439/15 (pозew z dnia 6 lipca 2015 r., k.2-4; pismo z dnia 27 listopada 2015 roku, k.32-33), z których jednoznacznie wynika, iż uczestniczka twierdzi, iż nabyła nieruchomość za fundusze odrębne (nie otrzymała na mocy darowizny), a nawet na tę okoliczność wnioskowała o przesłuchanie świadków (nota bene tych samych, którzy w niniejszym postępowaniu mieli zeznawać na okoliczność otrzymania darowizny), co jednoznacznie świadczy o modyfikacji twierdzeń w zależności od skutku, jaki uczestniczka chce osiągnąć w danym postępowaniu, a tym samym ich niewiarygodności;

- pominięciu przy ich ocenie wewnętrznych sprzeczności oraz niejasności znajdujących się w zeznaniach uczestniczki, zwłaszcza w zakresie rozmów z notariuszem oraz drugą stroną umowy, co do rodzaju umowy, jaka miała zostać podpisana;

- uznaniu za niewiarygodne zeznań uczestniczki w zakresie, w jakim nie potrafiła wyjaśnić, z jakich powodów doszło do zawarcia umowy sprzedaży nie zaś umowy darowizny, podczas, gdy treść zeznań świadczy o tym, iż nie było między stronami żadnych ustaleń co do umowy darowizny;

- pominięciu, iż uczestniczka wyraźnie wskazała, iż nie były poruszane z notariuszem jakiekolwiek kwestie podatkowe, a była jedyną osobą ustalającą wszelkie kwestie związane z podpisaniem umowy, a nadto byłaby jedyną osobą zainteresowaną obniżeniem kwoty podatku;

b) art. 233 § 1 k.p.c, poprzez dowolną (sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego), nie zaś swobodną ocenę zeznań świadka S. R. (1) w zakresie okoliczności zawarcia oraz rodzaju umowy dotyczącej nieruchomości położonej w obrębie C. polegającą na:

- pominięciu przy ocenie zeznań sprzeczności zeznań świadka z zeznaniami uczestniczki w zakresie powodów, dla których podpisano umowę sprzedaży zamiast darowizny tj. rzekomych powodów fiskalnych, do których miał zachęcać notariusz, mimo, iż uczestniczka twierdziła, iż żadne rozmowy na ten temat z notariuszem nie były prowadzone;

- pominięciu przy ocenie zeznań zasad doświadczenie życiowego, które wskazują, iż notariusz nie nakłania do zawierania umów nieważnych, które nie wywołują żadnych skutków prawnych, a służą jedynie uniknięciu zapłaty podatku, czyli stanowią czyn zabroniony;

c) poprzez pominięcie dowodu z dokumentu prywatnego w postaci umowy sprzedaży nieruchomości zawartej w formie aktu notarialnego, z którego jednoznacznie wynika, iż strona sprzedająca otrzymała należną zapłatę, przy jednoczesnym braku przesłuchania sprzedającej B. R., co doprowadziło do wadliwych ustaleń w zakresie braku otrzymania zapłaty za nieruchomość, które to uchybienia doprowadziły do błędnego ustalenia, iż zamiarem stron umowy nie było zawarcie umowy sprzedaży nieruchomości, lecz jej darowizna, co doprowadziło do wadliwego zastosowania art. 83 §2 k.c, a tym samym niezastosowanie art. 31 § 1 k.r.i.o i zaniechanie ustalenia, iż do majątku wspólnego stron wchodziło prawo własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę gruntu znaczoną numerem 15/1 w obrębie C., a konsekwencji nie przyznania tegoż składnika uczestniczce z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawcy;

2. naruszenie przepisu art.520 § 1 k.p.c. polegające na pozostawieniu uczestników przy poniesionych kosztach postępowania, mimo, oddalenia roszczenia uczestniczki o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków.

Na podstawie tych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez:

1) ustalenie, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. S. i T. S. poza składnikami wskazanymi w punkcie 1. postanowienia wchodzi także prawo własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę gruntu oznaczoną numerem 15/1 w obrębie C., jednostka ewidencyjna Ż., dla której Sąd Rejonowy w Kutnie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), o wartości 24.000 zł;

2) dokonanie podziału majątku wspólnego byłych małżonków A. S. i T. S. w ten sposób, że poza przyznaniem stronom składników majątkowych wskazanych w punkcie 3 postanowienia przyznać A. S. prawo własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę gruntu znaczoną numerem 15/1 w obrębie C., jednostka ewidencyjna Ż., dla której Sąd Rejonowy w Kutnie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) z jednoczesnym zasądzeniem spłaty na rzecz wnioskodawcy w wysokości 12 000 zł;

3) zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem I instancji.

Nadto skarżący wniósł o zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

Uczestniczka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Wobec postawienia w apelacji zarówno zarzutów naruszenia prawa materialnego jak i procesowego zauważyć trzeba, że prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne, zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony przez sąd pierwszej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r. II CKN 60/97 - OSNC 1997/9/128). Powyższe rodzi konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego zarzutów naruszenia prawa procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r. II CKN 18/97 – OSNC 1997/8/112).

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne, co czyni zbędnym ich ponowne przytaczanie w tym miejscu. Ustalenia te Sąd I instancji poparł wnikliwą i rzetelną analizą zebranych dowodów, a ocena tych dowodów dokonana przez ten Sąd odpowiada zasadom logiki i obejmuje wszystkie okoliczności sprawy. Sąd Rejonowy powołał także prawidłową podstawę prawną rozstrzygnięcia, przytaczając w tym zakresie stosowne przepisy. Sąd Okręgowy nie dostrzega naruszenia przepisów prawa materialnego, które zobligowany byłby wziąć pod uwagę z urzędu.

Nietrafny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przede wszystkim ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów. Obejmuje ona rozstrzygnięcie o przeciwstawnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się ze świadkami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna ona odpowiadać regułom logicznego rozumowania oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopnia prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli więc z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). Musi się ona zatem ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Odnosząc te uwagi ogólne do rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własne. Strona skarżąca nie wykazała bowiem, że wnioskowanie Sądu I instancji wykraczało poza schematy logiki formalnej albo dokonywane było wbrew zasadom doświadczenia życiowego, czy nie uwzględniało nadto jednoznacznych związków przyczynowo-skutkowych, natomiast skuteczność procesowych zarzutów apelacji zależna była właśnie od wykazania powyższego. Takie zaś zarzuty w sprawie niniejszej nie zostały postawione.

Zarzut, że Sąd Rejonowy dokonał dowolnej, a nie swobodnej ocenę zeznań uczestniczki w zakresie okoliczności zawarcia oraz rodzaju umowy dotyczącej nieruchomości położonej w obrębie C. polegającą na pominięciu przy ich ocenie twierdzeń uczestniczki zawartych w pismach składanych w sprawie o sygn. akt. I C 439/15, z których jednoznacznie wynika, iż uczestniczka twierdzi, iż nabyła nieruchomość za fundusze odrębne, co jednoznacznie świadczy o modyfikacji twierdzeń w zależności od skutku, jaki uczestniczka chce osiągnąć w danym postępowaniu, a tym samym ich niewiarygodności, nie może się ostać. Sąd Rejonowy oceniając zeznania zarówno uczestniczki jak i świadka R. stwierdził, że osoby te jak i wnioskodawca nie zawsze zeznawały zgodnie z prawdą. Zwrócił uwagę, że

S. R. i uczestniczka postępowania wypowiadali się enigmatycznie co do tych okoliczności, które mogłyby postawić ich w nienajlepszym świetle. Słusznie w tym miejscu Sąd I instancji stwierdził, że całokształt materiału dowodowego daje jednak podstawy do przyjęcia, iż intencją uczestniczki postępowania i zbywców było rozporządzenie do majątku odrębnego uczestniczki postępowania i w konsekwencji nabycie nieodpłatne. Wnioskodawca nie przedstawił w tym zakresie żadnych przeciwnych dowodów.

Jeśli idzie o ocenę zeznań uczestniczki w zakresie, w jakim nie potrafiła wyjaśnić, z jakich powodów doszło do zawarcia umowy sprzedaży nie zaś umowy darowizny, to należy zwrócić uwagę na jej wyjaśnienia informacyjne, gdzie powiedziała, że nie zwróciła uwagi na formę umowy, bo i tak nie miała przekazywać pieniędzy S. R. jako, że w rodzinie było ustalone już wcześniej, że działka będzie przekazania uczestniczce. Niejako potwierdzeniem takiej wersji wydarzeń jest zachowanie wnioskodawcy, na co zwrócił uwagę Sąd Rejonowy, że mimo twierdzenia, że dał uczestniczce 10.000 złotych na zakup działki, nie dążył do wyjaśnienia treści aktu notarialnego, z którego wynikało, że uczestniczka nabyła nieruchomości za środki własne.

pominięciu przy ocenie zeznań sprzeczności zeznań świadka z zeznaniami Również zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez nielogiczną i sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego zeznań uczestniczki w zakresie powodów, dla których podpisano umowę sprzedaży zamiast darowizny tj. rzekomych powodów fiskalnych, do których miał zachęcać notariusz, mimo, iż uczestniczka twierdziła, iż żadne rozmowy na ten temat z notariuszem nie były prowadzone oraz pominięciu przy ocenie zeznań zasad doświadczenia życiowego, które wskazują, iż notariusz nie nakłania do zawierania umów nieważnych, które nie wywołują żadnych skutków prawnych, a służą jedynie uniknięciu zapłaty podatku, czyli stanowią czyn zabroniony, nie jest zasadny, bowiem uczestniczka zeznała jedynie, że przekazała notariuszowi informacje, że brat (S. R.) chce przekazać uczestniczce działkę. Jej zeznania nie zawierają stwierdzeń, że notariusz nakłaniał uczestników, aby zawarli umowę darowizny ze względów podatkowych.

Wbrew zatem stanowisku strony apelującej dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego jest prawidłowa, a w konsekwencji należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy nie dopuścił się zarzucanego naruszenia przepisów art. 83 §2 k.c, a tym samym niezastosowanie art. 31 § 1 k.r.i.o i zaniechanie ustalenia, iż do majątku wspólnego stron wchodziło prawo własności nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę gruntu znaczoną numerem 15/1 w obrębie C., a konsekwencji nie przyznania tegoż składnika uczestniczce z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawcy. Słusznie uznał Sąd Rejonowy, że wobec stwierdzonej pozorności czynności prawnej w postaci umowy sprzedaży spornej działki, która w istocie miała być umową darowizny, ta ostatnia jest nieważna, a zatem nieruchomość będąca przedmiotem rozstrzygnięcia nie wchodzi w skład majątku wspólnego uczestników postępowania.

Sąd Rejonowy nie naruszył również przepisu art. 520 § 1 k.p.c. polegającego na pozostawieniu uczestników przy poniesionych kosztach postępowania, mimo, oddalenia roszczenia uczestniczki o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków, bowiem w realiach niniejszej sprawy, z uwagi na równy stopień ich zainteresowania wyrażający się w dążeniu do wyjścia ze wspólności majątkowej i uregulowania wzajemnych stosunków majątkowych, nie zachodziły podstawy do odstąpienia od podstawowej zasady rozliczenia kosztów postępowania nieprocesowego.

Dlatego na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc Sąd Okręgowy oddalił apelację. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k. p. c zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.